

Stor fest när Samfundet fyllde 90 år

Samfundets ordförande Peter Eklund.

Svensk-Polska Samfundet grundades 1926 av människor som stod Polen nära och ville upprätthålla goda relationer med landet. Särskilt under andra världskriget och under de svåra åren på 1970- och 1980-talen kom Samfundet och föreningarna att göra stora insamlingar för att hjälpa inte minst de polska barnen.

Svensk-Polska Samfundet firade den 16 april 2016 sin 90:e födelsedag med pomp och ståt i Uppsala. Tidigare på dagen avhölls årsmötet, som sedan avlöstes av jubileumsinslagen. Minglet fick avbrytas för att vi skulle hinna till nästa arrangemang, en orgelkonsert i Domkyrkan, och därefter hann vi med ett kort besök i Jagellonska koret där bl.a. målningen över Kraków finns och där man i de målade fönstren kan se de ord som ingraverades i drottningens vigselring: Nemo nisi mors (Ingen utom döden).

Utanför kyrkan väntade Hans Odöö i Linnés gestalt. Han guidade oss med stor inlevelse genom de centrala kvarteren i Uppsala och deltagarna fick många anledningar att dra på munnen. Tyvärr var vädret inte det bästa, så en del avstod från stadsvandringen och uppsökte istället närbelägna kaféer.

Turen avslutades utanför Kung Jans port på Uppsala slott där entrén till Vasasalen finns. Där fortsatte festligheterna med högtidstal, buffé, underhållning och utdelning av hedersutmärkelser.

I sitt välkomsttal gladdes ordföranden Peter Eklund åt det stora antalet gäster. Det visar på det fantastiska intresset för vår verksamhet, sade han. Den polska kulturen och historien är vår och vi visar den stort intresse! Han påminde om grundarna och hyllade alla de eldsjälvar som under åren har burit och fortfarande bär föreningen djupt inne i sina hjärtan. Samtidigt gäller det att vara närvarande i nuet och inte förlora sig i nostalgin. Inte minst viktig är ansvaret för nyrekryteringen.

Intresset för Polen var som störst 1976 och då ombildades föreningen till ett Samfund och tio lokalföreningar ingick, sade Peter Eklund. Men redan på 1980-talet upphörde ett par föreningar – konkurrensen om personer som arbetar på ideell grund i föreningslivet märktes tydligt även hos oss. Nu har föreningarna i Västra Götaland/Göteborg och Uppsala åter

kommit igång efter en tids uppehåll. På Gotland har man firat tioårsjubileum. Just nu finns vi på sju platser, Stockholm, Uppsala, Västra Götaland, Västmanland, Gotland, Blekinge och Skåne.

påminde också om systerföreningen i Polen, som grundades samtidigt, och som vid jubileet representerades av ordföranden Tomasz Kwiecinski med hustru Wiola. Vi har en mycket viktig uppgift, som vilar på en opolitisk grund, inrymmer gemensamma värden och har klara mål för verksamheten. Vi har en bra grund att stå på inför framtiden, sade Peter Eklund och önskade alla stort lycka till i det fortsatta arbetet.

Därefter tog ambassadör Wieslaw Tarka till orda. Han framhöll det stora värdet av att Svensk-Polska Samfundet finns och det angelägna arbete som läggs ned av lokalföreningarna. Han tackade för detta och önskade oss all lycka och välgång och att vi ska nå 100 års-strecket.

Minister Jan Amberg från utrikesdepartementet talade om Sveriges och Polens gemensamma historia, och om det samarbete som pågått alltsedan 1989. För fem år sedan undertecknades ett bilateralt avtal om strategiskt partnerskap som hela tiden utvecklas. Svensk-Polska Samfundets har genom sina 90 år betytt oerhört mycket för relationerna mellan de två länderna. I centrum finns det mänskliga mötet mellan svenskar och polacker, mellan människor som vill försöka förstå sina grannar, sade han, och påminde om att vi måste komma ihåg att Polens och andra centraleuropeiska länders erfarenheter är en viktig del av Europas historia som inte får glömmas bort.

Lennart Ilkes framförande av Nils Ferlin, översatta till polska, blev mycket uppskattat. Han sjöng tillsammans med Swami Saraswati och ackompanjerades av Anders och Birgitta Öman i ett uruppförande på polska. Ewa Gruszczynska berättade om hur hon och Lennart arbetar med översättningarna. Lennart mötte mycket stor respons och många sjöng med i de välkända raderna på svenska. Han avslöjade också att han hade tagit sånglektioner inför framträdandet. Han sjöng också en visa som han själv tonsatt för många år sedan. Ett par gäster blev så inspirerade att de dansade vals till de vackra tonerna.

Därefter delade ambassadör Tarka ut hedersutmärkelsen Bene Merito till Peter Eklund, Lennart Ilke, Gunilla Lindberg och Karin Maltestam.

Gunilla Lindberg från Skåne var inte närvarande, och utmärkelsen har delats ut av Skåneföreningen.

Samfundets hedersmedalj delades ut till följande personer:

Ann-Cathrine Haglund, Uppsala, Bo Porsbring från Blekinge, Elisabet och Jan Rutkowski, Uppsala, Krystyna Larsson, Stockholm, Kaj Wahlberg, Stockholm och Halina Goldfarb, Polska institutet. Bo Porsbring och Gunilla Lindberg var inte närvarande, och deras medaljer har delats ut av föreningarna. Inte heller Halina Gottfarb kunde närvara men medaljen har vid ett senare tillfälle överlämnats till henne. Kulturstatyetten tilldelades Lennart Ilke.

Festen avslutades och gästerna lämnade lokalerna – totalt sett var dagen lyckad. Men budgeten höll ju inte eftersom det kom fler gäster än vi räknat med från början. Bland dem fanns också några som inte var medlemmar men som efter festen kanske vill bli det.

Samfundets ekonomi är ändå inte äventyrad, vi kommer att kunna trycka och ge ut Bulletinen även hösten 2016. Det måste vi ju – ambassaden ger oss ett välkommet bidrag för detta som vi naturligtvis är tacksamma för.

Text: Peter Eklund

Bilder: Waldemar Ostrycharczyk

I djupa källarvalven ... gästerna samlades vid långbord i Vasasalen för att i muntert lag fira Samfundets jubileum.

Hans Odöo i Linnés gestalt guidade jubileumsgästerna runt i centrala Uppsala.

God mat och dryck höjer livsglädjen.

Ambassadör Wieslaw Tarka framhöll Svensk-Polska Samfundet stora betydelse och såg fram emot 100-års jubileet.

Svensk-Polska Samfundet har genom sina 90 år betytt oerhört mycket för relationerna mellan de två länderna. I centrum finns det mänskliga mötet mellan människor som vill försöka förstå sina grannar, sade minister Jan Amberg från utrikesdepartementet.

Ett musikaliskt divertissemang med Anders Öman, Birgitta Öman, Swami Saraswati och Lennart Ilke.

Karin Maltestam i samtal med ambassadör Wieslaw Tarka. I bakgrunden generalkonsul Barbara Sosnicka.

Ann-Cathrine Haglund och Peter Eklund.

Spontandans i köket – Ellen Runebjörk och Henrik Widebrandt

Skåneföreningens ordförande Kent Larsson tillsammans med Blekingeföreningens ordförande Karin Maltestam.

Lennart Ilke, översättare och sångare från Uppsalaföreningen

Joanna Backman, polonäsinstruktör i Uppsala.

Översättaren Eva Gruczynska och Anders Öman deltog i musikinslaget.

Jan Maltestam från Blekingeföreningen.

Stockholmsföreningens ordförande Kaj Wahlgren.

Krystyna Larsson, vice ordförande och sekreterare i Stockholms-föreningen.

Klementyna Mateja, pressansvarig på Polska ambassaden.

Wiola Kwiecinski från Polsk-svenska föreningen i Warszawa.